

KUMPPANUUSHANKE
VERSO

2009 - 2013

Rovaniemi

MoniNet

www.rovala.fi

Suomalainen kulttuuri ja elämäntapa

- Suomalainen ajankäyttö
- Suomalainen viestintä ja käytöstavat
- Suomalainen elämäntapa

Suomalainen ajankäyttö

- Aikatauluja ja sovittuja tapaamisaikoja on hyvä noudattaa täsmällisesti.
- On epäkohteliasta myöhästyä, etenkin toistuvasti. Useat tapaamisten peruutukset nähdään merkinä epäluotettavuudesta.
- Jos sinulla on este, muista peruuttaa hyvissä ajoin:
 - Varattu lääkäriaika (muuten joudut maksamaan peruuttamattoman ajan).
 - Viranomaistapaamiset (esim. sosiaalitoimiston ajat) – muista sopia uusi aika.
- Joissain tapauksissa voit joutua todistamaan (esim. lääkärintodistuksella), ettet päässyt tulemaan.
- Älä KOSKAAN myöhästy työhaastattelusta!

Tervehtiminen ja käytöstavat

- Tervehtiminen on pidättyväistä verrattuna moniin muihin kulttuureihin. Tervehtiessä ei oteta välttämättä fyysistä kontaktia ollenkaan.
- Puhekeskusteluun pidetään keskusteluetäisyyttä.
- Ihmisiä harvoin teititellään, puhekielessä käytetään sinuttelua.
- Suomalainen puhuu yleensä vain silloin, kun hänellä on asiaa.
- Toisen puhetta ei yleensä keskeytetä, vaan odotetaan kohteliaasti omaa puheenvuoroa.
- Hiljaisuutta arvostetaan.
- Silmiin katsomista pidetään rehellisyyden merkinä. Sen sijaan alaspäin ja sivuille katsomista pidetään merkinä epärehellisyydestä.
- Liian kovaa äänenkäyttöä pidetään epäkohteliaana käyttäytymisenä.

Suomalaiset

- Jos vieraillet suomalaisten ystävien luona, ilmoita siitä etukäteen, sillä yksityisyys on suomalaiselle tärkeää.
 - Kun käyt suomalaisessa kodissa, ota kengät pois jalasta.
 - Älä unohda kiittää pöydästä noustessasi, jos olet ruokavieraana.
- Suomessa on normaalia, että ravintolassa molemmat maksavat itse oman ruokansa. Silti voi kohteliaasti sanoa, että maksaa mielellään toisen ruuan.
- Älä ihmettele, jos bussissa ei kukaan tule istumaan viereesi. Tämä liittyy siihen, että suomalainen haluaa pitää laajan henkilökohtaisen tilan.
- Muista kunnioittaa luontoa, kun liikut siellä. Luonto on lähellä suomalaisen sydäntä.
- Suomalainen yhteiskunta on hyvin järjestäytynyt. Muista järjestys esimerkiksi jonoissa.

Perhe

- Suomessa keskivertoperheeseen kuuluu isä, äiti ja muutama lapsi. Perheitä on kuitenkin paljon erilaisia.
- Suomessa yleisin lapsiluku on kaksi lasta.
- Perhe ja koti ovat suomalaiselle tärkeitä.
- Suomalaisilla on lemmikkieläimiä, joiden katsotaan myös kuuluvan osaksi perhettä.
- Työ- ja vapaa-ajan erottaminen toisistaan on tärkeää.

Avoliitto

- Suomessa voi mennä naimisiin, kun täyttää 18 vuotta. Vihkimisen tai avioliiton rekisteröimisen jälkeen puoliset säilyttävät joko omat sukunimensä tai ottavat aviopuolison sukunimen tai ottavat kaksoisnimen (esim. Virtanen-Heikkinen) tai ottavat kokonaan uuden yhteisen sukunimen (esim. mummon tyttönimi tai molempien sukunimien yhdistelmä).
- Kun lapsi syntyy, hän saa isän ja äidin yhteisen tai jommankumman sukunimen (jos isä ja äiti ovat eri mieltä lapsen etu- tai sukunimestä, äiti saa päättää).
- 76% ihmisistä menee naimisiin kirkossa ja loput maistraatissa.
- Suomalainen nainen menee naimisiin keskimäärin 26-vuotiaana ja mies 28-vuotiaana.
- Suomessa nainen ja mies ovat tasa-arvoisia.

Avoliitto

- Kaikki ihmiset eivät halua mennä naimisiin, vaikka he haluavat asua yhdessä. Silloin he voivat asua avoliitossa. Monet nuoret parit asuvat avoliitossa.
- Jos avoliitossa syntyy lapsia, heidän huoltaja on äiti. Isästä tulee huoltaja vasta, kun hän tunnustaa isyytensä (virallinen todistus, että on lapsen isä).
- Suomessa on myös paljon yksinhuoltajaperheitä, mikä tarkoittaa sitä, että perheessä on vain äiti tai isä ja lapset.
- Kaikista perheistä yksinhuoltajaperheitä, joissa on äiti ja lapsi, on noin 12%, ja perheitä, joissa on isä ja lapsi on noin 2%.
- Suomessa on myös uusperheitä, joissa on avioparin yhteiset lapset ja lisäksi toisen lapset aikaisemmasta suhteesta.
- Avoliittoja Suomessa on noin 18%, avioliittoja on noin 70%.
- Nykyään yhä suurempi osa suomalaisista asuu ja elää yksin. Puhekielessä sanotaan, että ihminen on sinkku.

Avioero

- Suomessa tehdään paljon avioeroja.
- Eron voi ottaa toinen aviopuoliso tai molemmat yhdessä.
- Avioero myönnetään, vaikka toinen puolisoista ei haluaisi erota.
- Avioeron syytä ei tarvitse kertoa.
- Kun aviopuoliso täyttää avioerohakemukseen, puolen vuoden kuluttua he saavat eron. Jos puoliset ovat asuneet 2 vuotta eri asunnoissa, he saavat avioeron heti.
- Omaisuus menee tasan aviopuolisoiden kesken, eli toinen saa puolet ja toinen puolet, jos ei ole avioehtoa.

Lasten oikeudet

- Lasten ruumiillinen rankaiseminen on Suomessa laissa kiellettyä. Perustuu lastensuojelulakiin.
- Kaikilla lapsilla on oikeus:
 - nimeen ja kansallisuuteen
 - ravintoon
 - terveyteen
 - perhe-elämään
 - koulutukseen
 - leikkiin
 - osallistumiseen
 - tasaveroiseen kohteluun
 - suojeluun
 - hätäapuun

Tasa-arvo

- Suomessa on tasa-arvolaki.
- Tasa-arvoajatukset vaikuttavat myös eri ikäryhmien ja sukupuolten välisiin suhteisiin.
- Suomalaisessa yhteiskunnassa ja perheissä ei ole tiukkaa jakoa miesten ja naisten töiden välillä.
- Avioliitossa on samat oikeudet ja velvollisuudet.
- Kaikilla kansalaisilla on mielipide-, kokoontumis-, sanan- ja uskonnonvapaus.
- Asuinpaikan saa valita oman miensä mukaan ja maassa voi liikkua vapaasti.

Työ

- Suomessa arvostetaan työtä.
- Työ on myös lähes kaikille ihmisille välttämättömyys rahan takia.
- Suomessa suurin osa sekä miehistä että naisista käy töissä.
- Työnteko on Suomessa tiukasti säädeltyä ja siihen liittyy lakeja ja sopimuksia.

Työsopimuslaissa on määritelty mm.

- työsopimuksen sitovuus ja sen purkaminen (irtisanomisajat, koeajan pituus)
- työnantajan velvollisuudet ja oikeudet
- työntekijän velvollisuudet ja oikeudet
- oikeus perhevapaisiin
- lomauttaminen
- vahingonkorvausvelvollisuus

Työpaikan säännöt

- Selvitä aluksi mitkä ovat työpaikan säännöt ja käytänteet.
- Älä myöhästy tai poistu työpaikalta ilman lupaa.
- Pidä kiinni työn aikatauluista.
- Muista, että työaika on työntekoaikaa.
- Poissaoloon työpaikalta täytyy olla aina lupa ja hyvä perustelu (sairaudesta sairauslomatoodistus ym.).
- Kaikista poissaoloista pitää heti ilmoittaa työpaikalle.
- Työpaikalla ei saa olla päihtyneenä.

Kysymyksiä

Käyttäytyminen

- Kuinka tärkeää on olla ajoissa Suomessa?
- Kuinka paljon voi myöhästyä?
- Pitääkö ilmoittaa, jos ei tule töihin tai jos tulee myöhässä?
- Onko tavallista puhua kovaa/hiljaa?
- Voiko julkisella paikalla puhua kovaäänisesti?
- Haittaako hiljaisuus keskustelussa?
- Jos suomalainen on hiljaa, onko hän vihainen/ujo?

Kysymyksiä

Kylässä

- Otetaanko sisällä kengät pois?
- Onko Suomessa tapana tutustua naapureihin?

Perhe

- Millainen on suomalainen perhe?
- Miten naisten ja miesten roolit eroavat toisistaan?
- Millaiset ovat lasten ja vanhempien roolit perheessä?

Kesämökin lumo

- Suomessa kesämökkejä on todella paljon. Enemmän kuin joka viidennellä taloudella on vapaa-ajanasunto.
- Suomalaisen mökin suosittu rakennusmateriaali on hirsi(puu).
- Monille suomalaisille mökki on työmaa ja paikka puuhastelulle, jossa ei osata vain olla ja laiskotella. Kun yksi projekti on valmis, pitää keksiä uusi.
- Mökki voi olla pakopaikka kaupungista luontoon. Mökillä usein liikutaan myös luonnossa, esim. marjastetaan ja kalastetaan.

Sauna

- Sauna on suomalaisille hyvin tärkeä ja saunoja onkin Suomessa yli 200 000.
- Jos saunotaan isommalla porukalla, jakaannutaan usein mies- ja naisporukoiksi.
- Sauna on suomalaisille tärkeä rentoutumisen paikka ja normaalia arkipäivää.
- Saunalla on merkittävä rooli suomalaisessa kansanperinteessä, jossa uskotaan vahvasti sen parantavaan voimaan.
- Aikoinaan saunaan vietiin niin synnyttäjät kuin sairastavat, lapset sekä aikuiset.

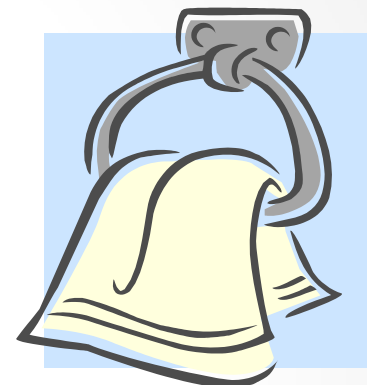

Vaikka saunominen tapahtuu ilman vaatteita, sillä ei ole mitään tekemistä seksin kanssa. Sauna on suomalaiselle pyhä paikka, jossa rentoudutaan.

Saunakulttuuri

Saunominen on suomalaisille tapa peseytyä, rentoutua ja virkistäytyä. Saunomisessa on hyvä noudattaa seuraavia ohjeita:

- Peseydy ennen saunaan menoa.
- Käytä lauteilla laudeliinaa.
- Nauti löylyistä ja saunassa olemisesta oman jaksamisen mukaan.
- Peseydy myös saunomisen jälkeen.
- Hikoillessasi kehosi on menettänyt nestettä, joten juo vettä tai mehua.
- Uimahallissa on kiellettyä mennä uimapuvulla/-housuilla saunaan! Uimapuvussa/-housuissa oleva kloori alkaa lämpimässä päästää hengitykselle myrkyllisiä höyryjä ilmaan.

Lisätietoja

- Tervetuloa Suomeen -esite:
http://www.mol.fi/mol/fi/99_pdf/fi/04_maahanmuutto/07_aineistot_kirjasto/01_esitteet/tervetu/tervetu_fin.pdf
- Elämä Suomessa:
<http://www.infopankki.fi/fi/elama-suomessa>
- Lapsen oikeuksien yleissopimus:
http://www.mll.fi/mll/lasten_oikeudet/lyhyesti
- Esitteitä tasa-arvosta:
http://www.tasa-arvo.fi/tasa-arvo_esitteita
- Tasa-arvoisena Suomessa -esite eri kielillä:
<http://www.infopankki.fi/fi-FI/perhe/>
- Kanervo, S. & Kaljunen, S. Maan tapa Suomessa.
<http://www.turku.fi/public/download.aspx?ID=50303&GUID=%7B351FB4F9-6475-4432-9296-5349C52B42A6%7D>
- Kuvalähteet: Dia 11: Antonina Varonen
Dia 17: Sanna Piuva
Dia 18: Shutterstock

KUMPPANUUSHANKE
VERSO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013